

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/225/2016
Identifikačné číslo spisu:	1115205833
Dátum vydania rozhodnutia:	13.12.2017
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:1115205833.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloletú B. Y., narodenú E., bývajúcu u matky, zastúpenú Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava ako opatrovníkom, matky N. Y., bývajúcej v X., zastúpenej Mgr. Alexandrou Rapiovou, advokátkou v Bratislave, Dobrovičova 6 a otca T. Y., bývajúceho v X., zastúpeného splnomocnenkyňou Erben & Erben, advokátska kancelária, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Mostová 2, za účasti prokurátora, o nahradenie súhlasu otca s vystaňovaním maloletej do cudziny, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 3P/17/2015, o dovolaní matky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. augusta 2016 sp. zn. 11CoP/673/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej tiež len „odvolací súd“) zhora označeným uznesením po napadnutí rozsudku Okresného súdu Bratislava I (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) z 11. septembra 2015 č. k. 3P/17/2015-204 (ktorým prvoinštančný súd udelil matke súhlas s vycestovaním maloletej do P. na obdobie od 11. septembra 2015 do 31. augusta 2017, upravil styk otca s maloletou tak, že je oprávnený stretávať sa s ňou každú prvú sobotu v kalendárnom mesiaci v čase od 10.00 do 17.00 hod. za prítomnosti matky, matke uložil pripraviť maloletú na styk a zabezpečiť jej účasť na styku na vlastné náklady, týmto zmenil pôvodnú úpravu styku v jeho rozsudku z 3. decembra 2014 č. k. 3P/88/2012-566 a napokon rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania) odvolaním otca a následnom späťvzatí návrhu na začatie konania matkou, pripustil späťvzatie, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a konanie zastavil. Otcovi priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 1 102,82 €, s uložením matke povinnosti takúto náhradu zaplatiť otcovi na účet jeho splnomocnenkyne. Odvolací súd v odôvodnení poukázal na súhlas otca aj kolízneho opatrovníka so späťvzatím návrhu na začatie konania matkou a tiež na prítomnosť maloletej na území Slovenskej republiky, na základe ktorej skutočnosti prebiehajúce konanie stratilo význam. Priznanie nároku na náhradu trov otcovi odôvodnil špecifickosťou situácie, spočívajúcej v náhlom, neočakávanom a riadne neodôvodnenom späťvzatí matkou návrhu na začatie konania, ktoré sa začalo už v decembri 2014 a

dospel k záveru, že je spravodlivé, aby sa otcovi nárok priznal.

2. Proti takémuto uzneseniu odvolacieho súdu podala včas dovolanie matka (ďalej tiež len „dovolatelka“). Navrhla zrušenie uznesenia odvolacieho súdu vo výroku o náhrade trov konania s vrátením veci odvolaciemu súdu v tejto časti na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnila porušením jej práv v konaní pred súdom v tej miere, že tým bolo porušené jej právo na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku č. 160/2015 Z. z. v znení zákona č. 87/2017 Z. z., ďalej len „C. s. p.“), ku ktorému prišlo tým, že sa nemala možnosť vyjadriť k ocom uplatneným trovám; ako aj nesprávnym právnym posúdením veci, spočívajúcim v odklone od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.). Akékoľvek uloženie povinnosti bez možnosti právnej argumentácie je porušením práva na spravodlivý proces, o to viac, ak súd uplatnil takú zásadnú procesnú výnimku civilného mimosporového konania, ktorého náhrada trov sa nepriznáva a podľa § 55 Civilného mimosporového poriadku (zákona č. 161/2015 Z. z., ďalej len „C. m. p.“) je možné tak urobiť, len ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé. Dovolatelka namietala splnenie tejto podmienky, keď nepovažuje za správne vyhodnotenie odvolacieho súdu o spravodlivosti priznania trov otcovi, argumentujúc okolnosťami na strane otca (ktorý s maloletou kontakt neudržiava, ani styk určený v pôvodnom rozsudku nevyužíva a preto jeho prístup ku konaniu sa javí ako obštrukčný - nie na prospech maloletej). Preto podľa nej rozhodnutie o trovách nemožno považovať za spravodlivé. Nemožnosť vyjadriť sa k ocom uplatneným trovám konania považuje za porušenie princípu rovnosti účastníkov konania, keď podľa doterajšej judikatúry nielen Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), reprezentovanej rozhodnutiami vo veciach sp. zn. 6 Cdo 356/2012 a M Cdo 99/02), ale i Európskeho súdu pre ľudské práva (vo veci Trančíková proti Slovenskej republike) tým došlo k odňatiu dovolateľke možnosti konať pred súdom, namietalo sa napokon dovolaním, považujúcim rozhodnutie odvolacieho súdu v napádanej časti aj za nepresvedčivé (nakolko sa v ňom spravodlivosť len konštatuje, avšak neodôvodňuje).

3. Otec navrhol dovolanie zamietnuť podľa § 448 C. s. p., keďže považuje rozhodnutie odvolacieho súdu za správne. Späťvzatím návrhu na začatie konania potvrdila matka zbytočnosť celého konania, ktorého ukončenie tak zavinila sama. K takému úsudku odvolací súd nepotreboval poznať stanovisko matky, keďže rozhodnutie o trovách je v jeho výlučnej kompetencii a nezávisí od vôle strán. Nebolo by spravodlivé, aby on znášal trovy konania, ktorých vznik zapríčinila matka. Neposkytnutím matke možnosti vyjadriť sa k trovám konania nedošlo k odňatiu jej možnosti konať pred súdom a nebolo ani porušené jej právo na spravodlivý proces, keďže tu nešlo o rozhodovanie vo veci samej.

4. Opatrovník ani prokurátor dovolacie návrhy nepodali.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C. s. p. a § 2 ods. 1 C. m. p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania, v neprospech ktorej bolo uznesenie v napadnutej časti vydané (§ 424 C. s. p. a § 2 C. m. p.), riadne zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné a je potrebné ho odmietnuť.

6. Podľa § 2 ods. 1 C. m. p. na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 420 písm. f/ C. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane (tu rozumej aj účastníkovi konania podľa C. m. p. - pozn. najvyššieho súdu), aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Prípustnosť dovolania v prejednávanej veci nejde vyvodiť zo žiadneho z práve odcitovaných ustanovení (použitých aj v dovolaní). Nová úprava procesného práva, účinná od 1. júla 2016 (teda už pred časom rozhodnutia odvolacieho súdu napádaného dovolaním v tejto veci) totiž v porovnaní s tou skoršou prípustnosť dovolaní ako z dôvodu tzv. zmätočností vád (v minulosti § 237 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „O. s. p.“, dnes § 420 C. s. p.), tak i pre právne posúdenie veci (v minulosti §§ 238 a 239 O. s. p., dnes § 421 C. s. p.) obmedzila v tom smere, že za spôsobilý predmet dovolania pre zmätočnosť označila výlučne rozhodnutia odvolacieho súdu vo veci samej, alebo tie, ktorými sa konanie končí (kým skoršia úprava dovolaním z tohto dôvodu umožňovala brojiť prakticky proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu) a aj u dovolaní pre právne posúdenie za jeden z parametrov prípustnosti ustanovila, že takýmto spôsobom možno napadnúť výlučne potvrdzujúce alebo zmeňujúce rozhodnutia odvolacieho súdu.

10. V prejednávanej veci ale matka dovolanie nenasmerovala proti žiadnemu takémuto rozhodnutiu. I odhliadnuc od právneho názoru veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, vysloveného v jeho uznesení z 19. apríla 2017 sp. zn. I VCdo 2/2017 (formulovaného - o. i. - tak, že I. kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle § 420 C. s. p. a § 421 C. s. p. je neprípustná a II. ak sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti podľa oboch uvedených ustanovení, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 C. s. p.), totiž uznesenie odvolacieho súdu napádané dovolaním v prejednávanej veci nie je rozhodnutím vo veci (keďže ním nedošlo k zaujatiu vecného stanoviska k podstate problému nastoleného návrhom na začatie konania, ale k odstráneniu takého - rozumej meritórneho - rozhodnutia súdu prvej inštancie a súbežnému zastaveniu konania) a v časti spochybňovanej dovolaním nie je ani rozhodnutím končiacim konanie (keďže takýto charakter môže mať výlučne prvý výrok uznesenia odvolacieho súdu, obsahujúci reakciu na procesnú situáciu normovanú dnes v ustanoveniach § 370 ods. 1 a 2 C. s. p. a do 30. júna 2016 vrátane v § 208 O. s. p., nie však aj výrok druhý - náhradový).

11. Podobne potom rozhodnutie odvolacieho súdu, majúce základ v ust. § 370 C. s. p. nie je (v časti trov konania) potvrdzujúcim ani zmeňujúcim rozhodnutím odvolacieho súdu, pretože v časti trov prvoinštančného konania tu ide o nové rozhodnutie súdu druhej inštancie, vynútené odstránením jemu predchádzajúceho meritórneho rozhodnutia prvoinštančného súdu ako celku (vrátane rozhodnutia o trovách konania) a zverením v takomto prípade odvolaciemu súdu povinnosti rozhodnúť aj o trovách konania v prvej inštancii, u ktorého sa aj zákonodarca jeho označeniu za rozhodnutie potvrdzujúce či zmeňujúce nepochybne celkom vedome vyhol (tu bez ohľadu na vecnú stránku rozhodnutia, teda to, či si odvolací súd v takejto časti osvojí spôsob rozhodnutia súdu prvej inštancie, urobený súčasťou odstraňovaného meritórneho rozhodnutia takého súdu alebo naopak od neho ustúpi), v časti trov konania odvolacieho potom o jediné rozhodnutie na to povolaného súdu (v jedinej inštancii).

12. Vzhľadom k tomu, že dovolanie matky nebolo prípustné, najvyššiemu súdu neostávalo iné, než ho odmietnuť (§ 447 písm. c/ C. s. p.), samozrejme bez toho, aby mal možnosť skúmať vecnú správnosť uznesenia odvolacieho súdu (v dovolaní napádané časti).

13. O trovách dovolacieho konania potom rozhodnuté bolo podľa pravidla uvedeného v ustanovení § 52 C. m. p., keď dovolací súd nezistil, že by malo ísť o prípad uplatnenia ktorejkoľvek z výnimiek podľa §§ 53 - 55 rovnakého zákona.

14. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.